

סֵדֶר הַלְמוּד לְשָׁנָה מֵעֲבָרָת ו' אֲדָר א':

וְעַיִן גַּם בְּ"לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק רֵאשׁוֹן סִימָן צ"ט שְׁכַתְּבָה שָׁם, שְׁצַרִיךְ הָאָדָם לְהִתְחַזֵּק בְּתַפְלָה אֲפִלּוּ בְשָׁעָה שְׁאִינֹו זֹכָה לְהִתְפַּלֵּל בְּדַבְּקוֹת וְאִין תְּפִלָּתוֹ שְׁגוּרָה בְּפִי חַס וְשָׁלוֹם, אַף־עַל־פִּי־כֵן יִתְחַזֵּק גַּם אִזּוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל כַּחוֹ וְכוּנָתוֹ כִּי בְעֵת שְׁיִזְכָּה לְהִתְפַּלֵּל בְּדַבְּקוֹת וְתִהְיֶה תְּפִלָּתוֹ שְׁגוּרָה בְּפִי כָּרְאוּי אִזּוֹ יַעֲלֶה כָּל הַתְּפִלוֹת עִם הַתְּפִלָּה הַזֶּה שֶׁהִתְפַּלֵּל כָּרְאוּי וְזֶה "וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה'" תְּמִיד בֵּין בְּדַבְּקוֹת וּבֵין שְׁלֵא בְּדַבְּקוֹת "בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר" הִינֹו כִּי בְעֵת שְׁאִזְכָּה לְהִתְפַּלֵּל בְּדַבְּקוֹת וְהִדְבָּרִים יִהְיוּ נְאֻמָּרִים וּמְרָצִים בְּפִי בְּחִינַת שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי אִזּוֹ יַעֲלוּ גַם כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁהִתְפַּלֵּל עַד עַתָּה שְׁלֵא כָּרְאוּי עִם הַתְּפִלָּה הַהַגּוֹנָה הַזֶּה:

וְעַיִן בְּ"שִׁיחוֹת הַר"ן" סִימָן ע"ד מֵה שְׁכַתְּבָה בְּעֵנִין הַתְּפִלָּה שְׁלִפְעָמִים אִין לְהָאָדָם שׁוֹם הַתְּלַהֲבוֹת בְּתַפְלָה וְצַרִיכִין לַעֲשׂוֹת לְעֶצְמוֹ הַתְּלַהֲבוֹת וְחֲמִימוֹת וְלֵב בּוֹעֵר לְתַפְלָה כְּמוֹ לְמַשָּׁל שְׁנִמְצָא לְפַעְמִים שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה לְעֶצְמוֹ רְגֹז עַד שְׁבָא בְכַעַס וְנִתְרַגֵּז כְּמוֹ שְׂאוּמָרִים הָעוֹלָם בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹז עַר שְׁנִיֶצֶט זִיד אִזּוֹ רְגֹז כְּמוֹ כֵּן מִמָּשׁ בְּקֶדְשָׁה בְּעֵנִין הַתְּפִלָּה צַרִיכִין לְפַעְמִים לַעֲשׂוֹת לְעֶצְמוֹ רְגֹז וַיַּעֲשֶׂה לוֹ חֲמִימוֹת וְתַבְעֵרַת הַלֵּב בְּדַבּוּרֵי הַתְּפִלָּה אִזּוֹי וּוִיא אִיִּינְעַר שְׁנִיֶצֶט זִיד אִזּוֹ רְגֹז וְעַל־יְדֵי־זֶה יָבוֹא אַחֲר־כֵּךְ בְּאַמַּת לְהִתְלַהֲבוֹת גְּדוֹל בְּתַפְלָה בְּאַמַּת:

טו שְׁמַעְתִּי בְשִׁמּוֹ שְׂאֵמֶר, שְׁלִפְעָמִים מְגִיעַ לְאָדָם הַרְהוֹר תְּשׁוּבָה וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאִיזָה מְקוֹם שְׁצַרִיךְ שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם דִּיקָא לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה הַרְהוֹר תְּשׁוּבָה וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת כְּגוֹן לְדַבֵּר שָׁם אִיזָה דְבּוּרִים שֶׁל תְּחִנּוֹת וּבְקִשׁוֹת אוֹ דְבַרֵי הַשְׁתּוֹקְקוֹת

בְּפֶה וּבִלֵּב כִּפִּי הָעֲנִין וְלֹא יִמְתִּין וְלֹא יִזוּז מִמְּקוֹמוֹ אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין
 זֶה הַמָּקוֹם מוֹכֵן לְכָךְ כְּגוֹן שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם קְבִיעוֹת לְתוֹרָה וּתְפִלָּה רַק
 בְּדַרְךְ הַלּוֹךְ וְכִיּוֹצֵא כִּי כְּשִׁיזוּז מִמְּקוֹמוֹ יְכוּל לְהִיּוֹת שִׁיפְסֵק וְכֵן
 רָאִינוּ מִפְּנֵי ז"ל בְּעֲצֻמוֹ עֲנִין כְּזֶה כְּמָה פְּעָמִים (שָׁם, סִימָן קכ"ד):

טו מְעַנֵּין אֲמִירַת תְּהִלִּים דְּבִר עִם אֶחָד וְאָמַר לוֹ, שְׁעַקֵּר אֲמִירַת
 תְּהִלִּים לֹאמַר כָּל מִזְמוּרֵי תְּהִלִּים עַל עֲצֻמוֹ וּפִרְשׁ לוֹ רַבְּנֵנוּ זְכוּרֵנוּ
 לְבִרְכָה, קִצֵּת כִּי כָּל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁבִקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם,
 שִׁיִּצִּילָהוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵהֶם הַכֹּל צָרִיכִין לְפָרֵשׁ עַל עֲצֻמוֹ עַל
 מְלַחְמוֹת הַיַּצָּר הָרַע וְחִילוֹתָיו עִמוֹ (וְכַמְבָּאָר מִזֶּה לְעֵיל בְּסִימָן ט') וְשֶׁאֵל
 הָאִישׁ אוֹתוֹ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, אֵיךְ יִפְרֹשׁ לְעֲצֻמוֹ בְּהַפְסוּקִים שֶׁדָּוִד
 הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, מְשַׁבַּח אֶת עֲצֻמוֹ כְּגוֹן שֶׁמָּרָה נִפְשֵׁי כִּי חָסִיד
 אָנִי וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַשֵּׁם לֹא גַם זֶה צָרִיכִין לְפָרֵשׁ עַל עֲצֻמוֹ כִּי צָרִיכִין
 לְדוֹן אֶת עֲצֻמוֹ לְכַף זְכוּת וְלִמְצֵא בְּעֲצֻמוֹ אֵיזֶה זְכוּת וְנִקְדָּה טוֹבָה
 שֶׁבְּזֶה הוּא בְּחִינַת חָסִיד וְכִיּוֹצֵא וְאָמַר לוֹ רַבְּנֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה,
 הֲלֹא אֶצֶל יְהוֹשֻׁפֵט כְּתִיב (דְּבַרֵי-הַיָּמִים ב' י"ז): וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'
 שֶׁבְּדַרְכֵי הַשֵּׁם וְעִבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הַגְּבִיָּה לְבוֹ קִצֵּת; עוֹד אָמַר לוֹ
 רַבְּנֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, הֲלֹא בְּבִקֵּר אָנֹכִי אוֹמְרִים בְּתַחֲלָה מָה אָנֹכִי מַה
 חֵינִי וְכוּ' וְאָנֹכִי מִקְטִינִים עֲצֻמֵנוּ מְאֹד וְאַחֲרֵיכֶן אָנֹכִי אוֹמְרִים, אֲבָל
 אֲנַחְנוּ עִמָּךְ בְּנֵי בְרִיתְךָ וְכוּ' שֶׁאַחֲרֵיכֶן אָנֹכִי מְחַזְּקִים עֲצֻמֵנוּ
 וּמְסַפְּרִים אֶת גְּדֻלַּתֵנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ עִמּוֹ בְּנֵי בְרִיתוֹ זָרַע אֲבָרְהָם יִצְחָק
 וַיַּעֲקֹב וְכוּ' כִּי כָךְ צָרִיכִין לְהִתְנַהֵג בְּעִבְדוֹת הַשֵּׁם כַּנֶּ"ל ; וְעַיִן
 בְּ"לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק רֵאשׁוֹן סִימָן רפ"ב מַה שֶׁכָּתַב עַל פְּסוּק:
 "אֲזַמְּרָה לְאֱלֹקֵי בְּעוֹדֵי" וּמוֹבָא לְקַמָּן בְּאוֹת ס"ז (שָׁם, סִימָן קכ"ה יז):

טז טוֹב מְאֹד מִי שֶׁיְכוּל לְשַׁפֵּךְ שִׂיחוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים
 וְתַחֲנוּנִים כְּבֵן הַמִּתְחַטֵּא לְפָנֵי אָבִיו כִּי הֲלֹא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּבָר

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

ה'תכ"ג
זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר יצא לאור ע"י הוצאת "נצחתי ואנצח" שע"י ישיבת תיקון המידות

קראנו בנים, כמו שכתוב (דברים י"ד): "בנים אתם לה' אלקיכם" על
בן טוב מאד לפרש שיחתו וצערו לפניו יתברך כבן שקובל לפני
אביו בתנועות של חן ורחמים (שקורין פיעסטין) ואף אם נדמה
להאדם שלפי מעשיו אינו כבן לפניו יתברך עם כל זה הלא השם
יתברך קראנו בנים כנ"ל, כי בין כך ובין כך קרויים לה' בנים וכו'
עלי לעשות שלי לעשות עצמי כבן כנ"ל ומה טוב פשיכול לעזור
לבו בתחנונים עד שיבכה ויוריד דמעות כבן לפני אביו (שיחות
הר"ן ז')

ועין בספר "עלים לתרופה", שכתב שם: וראיתי במדרש רבה,
שמביא שם את הכתוב: הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים,
כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד ואיתא שם: איזה ילד שעשועים,
כבן שתים, כבן שלש שנים, וחד אמר כבן ארבע וחמש שנים;
ופרשו שם המפרשים שאחד אמר כבן שתים או שלשה שנים
שאף-על-פי שתנוק קטן כזה אינו יכול לדבר כי אם ברמז ומדבר
רק חצי דבור אף-על-פי-כן אביו משעשע בו בדבוריו וממלא
חפצו וחד אמר: כבן ארבע וחמש שנים; שאז דבורו שלם ומבקש
מאביו בפה מלא: תן לי חפץ פלוני או חפץ פלוני, ואביו ממלא
בקשתו ואף-על-פי שאין שם מבאר כל-כך, בארתי הענין יותר,
כי אני בעניי הוצאתי מזה התעוררות הרבה לענין מה שהזכירנו
הוא, זכרנו לברכה, לפרש שיחתו לפניו יתברך בכל יום וכו', כי
תהלה לאל הבנתי ממדרש זה התחזקות והתעוררות עצום לזה
כי מובן ומבאר מזה, שאפלו כשאדם אינו יכול לדבר כלל לפניו
יתברך ולפרש שיחתו היטב, אף-על-פי-כן יקר בעיניו יתברך
אפלו אם מדבר רק ברמז ובחצי דבור כמו תינוק בן שתים או
שלש שנים, ולפעמים עוזר השם יתברך ומדבר דבורים שלמים

כְּתִינוּק בֶּן אַרְבַּע אִזְ חָמֵשׁ שָׁנִים וְכֹךְ יִשְׂרָאֵל יִקְרִים בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, כְּשֶׁמִּדְבָּרִים וּמְשִׁיחִים צָרְכֵיהֶם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִקְרָאִים יֶלֶד שַׁעֲשׂוּעִים וְעֵינַי שָׁם מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם עַל סִיּוּם הַמְּקָרָא: כִּי מִדֵּי דִבְרֵי בּוֹ; דֵּי דְבוּרֵי בּוֹ וְכוּ' מוּבָן שָׁם עֵצֶם יִקְרַת הַדְּבוּר, וְאִי אֶפְשָׁר לְבֹאֵר בְּכֹתֵב כָּל כּוּךְ, וְהַהֲכִירָה לְקִצֵּר, אֲךָ מֵאַלְיֵכֶם תִּבְיֵנו רְמָזִים מְזִיחַ לְהַתְחַזֵּק בְּהַדְּבוּר וְהַשִּׁיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ אֵיךְ שֶׁתּוּכְלוּ אֶמְנָם בְּיַד־אֵי טוֹב יוֹתֵר לְדַבֵּר בְּפִרוּשׁ דְּבוּרִים שְׁלֵמִים, אֲךָ גַם כְּשֶׁאֵינָם יְכוּלִים לְדַבֵּר הַיָּטִב, יִקָּר בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ גַּם הַדְּבוּר, (שְׁקוֹרִין "פִּיעֶסְטִיז"), כִּמוֹ יֶלֶד שַׁעֲשׂוּעִים, שֶׁהוּא בֶּן שְׁתַּיִם אִזְ שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְהֵבֵן הַיָּטִב לְקַיֵּם כָּל זֹאת בְּפִשְׁטוּת, כִּי הוּא חֵיִיכֶם לְנִצָּחַת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְעֵבֵר זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם כִּי אִם עַל־יְדֵי זֶה שֶׁכָּתְבֵנו כָּאן, כִּי אֵין כַּחֲנוּ אֶלָּא בִּפְהָ וְכוּ', עֵינַי שָׁם:

יח כְּשֶׁאָדָם כָּל הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה אִזְ בְּנִקְלָ לוֹ לִיַּחַד שְׁעָה בַּיּוֹם לְשִׁבֵר אֶת לְבוֹ וּלְהַשִּׁיחַ אֶת אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּמְבֹאֵר אֶצְלָנוּ כִּמְהָ פְּעָמִים, אֲבָל כְּשֵׁישׁ לוֹ עֲצָבוֹת חַס וְשָׁלוֹם, קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהַתְּבוּדָד וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ (שָׁם, סִימָן כ'):

יט לֵב נְשָׁבֵר וְעֲצָבוֹת אֵינּוּ עֹנִין אֶחָד כָּלֵל, כִּי לֵב נְשָׁבֵר הוּא בְּלֵב, אֲבָל עֲצָבוֹת הוּא בָּא מִן הַטָּחוּל וְהוּא סִטְרָא־אֲחָרָא וְהַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹנֵא אוֹתָהּ, אֲבָל לֵב נְשָׁבֵר הוּא חֲבִיב לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְיִקָּר מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ וְהָיָה טוֹב שִׁיחֵיהָ לְהֶאָדָם לֵב נְשָׁבֵר כָּל הַיּוֹם, אֲךָ אֲנָשִׁים כְּעֶרְכֶּכֶם אֵין יְכוּלִים לְקַיֵּם זֹאת כִּי יְכוּלִים לְבֹאֵר מִלֵּב נְשָׁבֵר לְעֲצָבוֹת חַס וְשָׁלוֹם, שְׂזִיחָ אָסוּר לְהֶאָדָם לְגַמְרֵי עַל כֵּן צָרִיכִין לִיַּחַד אֵיזָה שְׁעָה בַּיּוֹם שִׁיחֵיהָ לוֹ לֵב נְשָׁבֵר, דְּהֵינּוּ לְהַתְּבוּדָד וּלְשִׁבֵר לְבוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֲבָל שְׂאָר כָּל הַיּוֹם כָּלוּ יְהִיָה רַק בְּשִׂמְחָה (שָׁם, סִימָן מ"א):

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

ה'סד ◀ צֶמַח מְנוּחָה רַחֲמֵיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ יִהְיֶה תִּיקוּן לְכַלּוֹת ◀
◀ זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר יצא לאור ע"י הוצאת "נצחתי ואנצח" שע"י ישיבת תיקון המידות ◀

כ עֲצָבוֹת הוּא כְּמוֹ מִי שֶׁהוּא בְּכַעַס וּבְרָגֶז כְּמִי שֶׁמִּתְרַעַם וּמִתְלוֹנֵן
עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל שְׂאֵינוֹ עוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹנוֹ אֲבָל לֵב נִשְׁבָּר
הוּא כִּבְּן הַמִּתְחַטֵּא לְפָנָי אָבִיו כְּתִינוּק שֶׁקוֹבֵל וּבוֹכָה לְפָנָי אָבִיו עַל
שֶׁנִּתְרַחַק מִמֶּנּוּ, וְעַיִן עוֹד לְקַמֵּן סִימָן ל"ד (שָׁם, סִימָן מ"ב):

כא אַחַר לֵב נִשְׁבָּר בָּא שְׂמֻחָה וְזֶה סִימָן אִם הָיָה לוֹ לֵב נִשְׁבָּר
כְּשֶׁבָּא אַחֲר־כֵּךְ לְשְׂמֻחָה (שָׁם, סִימָן מ"ה):

כב צָרִיף לָזֶה זְכוּיָה גְּדוּלָה שְׂיִזְכָּה לְיֹשֵׁב עֲצָמוֹ שָׁעָה אַחַת בַּיּוֹם
וְשִׂיחָיָה לוֹ חֲרָטָה עַל מַה שֶׁצָּרִיכִין לְהִתְחַרֵּט כִּי לֹא כָּל אָדָם זוֹכָה
לָזֶה, כִּי הַיּוֹם חוֹלֵף וְעוֹבֵר אֲצִלוֹ וְאִין לוֹ פְּנָאֵי לְיֹשֵׁב עֲצָמוֹ אֲפִלּוּ
פַּעַם אַחַת כָּל יְמֵי חַיָּיו, עַל כֵּן צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר לְרֵאוֹת לַיְחִיד לוֹ
פְּנָאֵי וּלְיֹשֵׁב עֲצָמוֹ הַיָּטִב עַל כָּל מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם
אִם כֵּךְ רָאוּי לוֹ לְבַלּוֹת יָמָיו בְּמַעֲשִׂים כְּאֵלוֹ (שָׁם, סִימָן מ"ז):

ועַיִן בְּסֵפֶר "נִחַת הַשְּׁלֶחֶן" כְּתִב־יָד מִהֶרֶב הַקְּדוֹשׁ מִטְּשַׁעְרֵי זְכָרוֹנוֹ
לְבָרְכָהּ, בְּהִלְכוֹת פֶּסַח שֶׁמְבֹאֵר שָׁם, שֶׁעַקֵּר הַתְּגַבְּרוֹת הַסְּטָרָא
אַחֲרָא הוּא לְסַמּוֹת עֵינֵי הָאָדָם שֶׁלֹּא לְהִתְבּוֹנֵן כָּלֵל עַל דְּרָכָיו,
בְּבַחֲיִנַת לֹא יִחַפֵּץ כְּסִיל בְּתִבּוּנָה וְכוּ' אֲבָל תִּכְפֹּף שֶׁמְעוֹרָר כֹּחַ
וְהֶאֱרַת הַנְּשֻׁמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַנֵּר בְּחִינַת נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם
וּמִתְחִיל לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וּלְהִתְבּוֹנֵן עַל דְּרָכָיו, אֲזִי הֵבֵא לְטָהָר
מְסִיעֵין לוֹ וּמַעֲט מִן הָאֹר הַזֶּה הַרְבֵּה מִן הַחֲשֵׁךְ, וְזֶה שֶׁמְבָרְכִין
עַל בְּעוֹר חָמִץ בְּעֵת הַבְּדִיקָה כִּי הַבְּדִיקָה בְּעֲצָמָה שֶׁל הַחָמִץ (שֶׁהוּא
מִצַּד הַיֵּצֵר הָרָע) הֵינּוּ כְּשִׂמְתְּחִיל לְחַפֵּשׂ וּלְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו זֶה כְּבָר
הוּא הַתְּחִלַּת הַבְּעוֹר:

כג אָמַר: דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, יָסַד כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים מִזֶּה שֶׁהָיָה
חָזֵק מְאֹד בְּעֵינֵי הַתְּבוּדוֹת וְאָמַר, שֶׁעַקֵּר הַתְּבוּדוֹת שֶׁל דָּוִד
הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הָיָה בְּעֵת שֶׁשָׁכַב עַל מִטָּתוֹ וְכִפָּה עֲצָמוֹ בְּסִדֵּין

אז היה מדבר ומשיח כל לבו לפני השם יתברך כמו שכתוב:
 "אשחה בכל לילה מטתי בדמעתי ערשי אמסה" אשרי מי שירגיל
 עצמו לקיים הנהגה זו העולה על הכל (שם, סימן ס"ח):

עוד כתב בשיחות הקדושות, שטוב להאדם, בשעה ששוכב על
 מטתו לישן, להרגיל עצמו לשפך שיחו לפני השם יתברך ולבקשו,
 שייזכה להתקרב לעבודתו יתברך ואם אינו זוכה אז לדבר דבורים
 לפניו יתברך מחמת התגברות לבו האבן, על כל פנים ירגיל
 עצמו להתאנח ולגנח גניחות הרבה תכופות זה אחר זה על
 שרחוק מאד מהשם יתברך ושייזכה להתקרב אליו יתברך (ועין
 לקמן אות מ"ו) וכבר מבאר בספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן" כמה
 תורות מה שיכולין לזכות על ידי אנחה דקדשה, עין שם:

כד אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים קי"ט), זמרו למי שמנצחין
 אותו ושמח כי צריכין לנצח אותו יתברך בביכול כי אף על פי
 שנדמה להאדם שהשם יתברך אינו רוצה לקרבו מחמת שקלקל
 הרבה וגם עכשו אינו מתנהג כראוי כרצונו יתברך אף על פי כן
 צריך האדם לחזק עצמו ביותר ולהשתטח עצמו לפניו ולפרש
 בפיו אליו יתברך שירחם עליו ויקרבהו לעבודתו כי אף על פי כן
 אני רוצה להיות איש ישראל נמצא שרוצה לנצח את השם
 יתברך בביכול והשם יתברך יש לו שמחה מזה שמנצחין אותו
 בביכול (ועין ב"לקוטי מוהר"ן" חלק א' סימן קכ"ד שכתב שם, שמחמת השמחה
 שיש לו להשם יתברך מזה על כן הוא בעצמו שולח לו דבורים בפיו שיוכל לנצח
 אותו כי בלי זה בודאי לא היה אפשר לבשר ודם לנצח את הקדוש ברוך הוא אך
 השם יתברך בעצמו מסייע לו בזה כנ"ל):

כה כשאחד מישראל רוצה לדבר עם השם יתברך לפרש שיחתו
 לפניו יתברך ולבקש ממנו שיקרבו לעבודתו יתברך, אז השם

זֶה נֶתַן וְלֹא יַעֲבֹר

ה'ינוּ אָמַר מִזֶּה רִצְיָתוֹ "לֹא יַעֲבֹר" מִקֻּוּהוּ שֶׁדָּרַג מִסְפְּרֵי רַבָּנוּ יְהִי תִיקוּן לְכַל"ו
זֶה נֶתַן וְלֹא יַעֲבֹר יֵצֵא לְאוֹר ע"י הוֹצָאת "נִצְחָתִי וְאֵנֶכָח" שֶׁע"י יִשְׁבֵּת תִיקוּן הַמִּידוֹת

יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל מִשְׁלִיךְ כָּל עֲנִיָּוִי וְכָל הַגְּזֹרוֹת שְׁרוּצָה לְגֹזֵר חַם וְשָׁלוֹם, וְכָל הָעֶסְקִים שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹסֵק בָּהֶם כְּבִיכּוֹל וְהוּא מִשְׁלִיךְ הַכֹּל וּפּוֹנֶה עֲצָמוֹ רַק לְזֶה הָאִישׁ שְׁרוּצָה לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְפָרֵשׁ שְׁיַחֲתוֹ לְפָנָיו, לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ שְׁיַעֲזֹרְהוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ נִמְצָא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא נְצוּלִין יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַגְּזֹרוֹת קָשׁוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן (שָׁם, סִימָן ע')

כּוֹ עַל-יְדֵי בְשׁוּרוֹת טוֹבוֹת יְכוּלִים לִזְמַר תְּהִלִּים (שָׁם, סִימָן צ"ז):

כּוֹ אֲמִירַת תְּהִלִּים מְעַלָּה גְּדוֹלָה כְּאֵלוֹ אֲמָרָם דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, בְּעֲצָמוֹ כִּי הוּא אֲמָרָם בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְהַרוּחַ הַקֹּדֶשׁ מְנַח בְּתוֹךְ הַתִּבּוֹת וְכִשְׂאוֹמֵר הַמְזֻמָּרִי תְּהִלִּים הוּא מְעוֹרֵר בְּרוּחַ פִּיּוֹ אֶת הַרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, עַד שְׁנַחֲשָׁב כְּאֵלוֹ אֲמָרָם דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, בְּעֲצָמוֹ וְהוּא מְסַגֵּל מְאֹד לְרַפְּאוֹת אֶת הַחוֹלָה לְהִיּוֹת לוֹ בְּטָחוֹן רַק עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁעַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים יוֹשִׁיעוּ הַשֵּׁם וְהַבְּטָחוֹן הוּא בְּחִינַת מְשַׁעֲנֵת, כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם נִשְׁעָן עַל הַמַּטָּה כִּן הוּא נִשְׁעָן עַל הַבְּטָחוֹן שְׁבוֹטֵחַ שִׁיּוֹשִׁיעוּ הַשֵּׁם כְּמוֹ שֶׁאָמַר דְּוֹד וַיְהִי ה' לְמִשְׁעָן לִי וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַפָּא הַחוֹלָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: אִם יִקּוּם וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ עַל מְשַׁעֲנָתוֹ וְנָקָה וְזֶה בְּחִינַת וַיֵּצֵא חֶטֶר מִגִּזְעַי יִשְׂרָאֵל הַנֶּאֱמָר עַל מְשִׁיחַ שֶׁהוּא מְזַרְעֵ דְּוֹד וְזֶה בְּחִינַת עֲתִידִין צְדִיקִים שְׁיַחֲיוּ מֵתִים עַל-יְדֵי הַמְשַׁעֲנֵת בְּחִינַת וְאִישׁ מְשַׁעֲנָתוֹ בְּיָדוֹ בְּחִינַת וְנָתַתְּ הַמְשַׁעֲנֵת עַל פְּנֵי הַנֶּעֱר:

גַּם דְּבַר אֲזוּ, חֶרֶף הוּא בְּחִינַת עֲבוּר וְאֲזוּ כָּל הָעֹשְׂבִים וְהַצְּמָחִים כְּלָם מֵתִים, כִּי בְּטֵל כַּחַם בְּחֶרֶף וְהֵם אֲזוּ בְּבְחִינַת מִיתָה וְכִשְׂבָּא הַקַּיִץ שֶׁהוּא בְּחִינַת לְדָה אֲזוּ כָּל הָעֹשְׂבִים נִתְעוֹרְרִים וְחַיִּים וְאֲזוּ טוֹב וַיִּפֶּה מְאֹד כְּשִׁיּוֹצְאִים לְשׁוֹחַ בַּשָּׂדֶה שְׁיַחֲתוֹ זֶה תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וְתִשׁוּבָה וְנִגְעוּעִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֲזוּ כָּל שְׁיַחַ הַשָּׂדֶה הַמִּתְחִילִים לְחִיּוֹת

וְלִצְמַח אֲזוּ כָלָם נִכְסָפִים וְנִכְלָלִים בְּתוֹךְ שִׁיחָתוֹ וְתַפְלָתוֹ (שָׁם, סִימָן צ"ח) (וְעַיִן בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן א' שְׁוֵה בְּחִינַת וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה שֶׁתַּפְלָתוֹ הִיָּתָה עִם כָּל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה שְׁכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה חִזְרוּ כָחֵם לְתוֹךְ תַּפְלָתוֹ עַיִן שָׁם):

כח אָמַר אִם הָיָה הָאָדָם זוֹכֵה לְשִׁמְעַת הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת שֶׁל הָעֹשְׁבִים, אֵיךְ כָּל עֹשֶׁב וְעֹשֶׁב אֹמֵר שִׁירָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם פְּנִיָּה וּבְלִי שׁוּם מַחְשַׁבֶּת חוּץ כָּלָל, כִּמְהָ יִפְּהַ וְנֶאֱמַר כְּשִׁשׁוּמְעֵין אֶת הַשִּׁירָה שֶׁלָּהֶם וְעַל כֵּן טוֹב מְאֹד בִּינִיָּהֶם לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם בִּירְאָה (וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן סָע אֵיזוֹ זַעֲהָר גֵּיט פְּרוּם צוֹ זַיִן צוֹיִשִׁין זַיִיא) וְלִהְתְּבוֹדֵד עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בֵּין גְּדוּלֵי הָאָרֶץ וְלִשְׁפֹּף שָׁם שִׁיחָתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת, וְעַיִן עוֹד בְּהַשִּׁיחוֹת סִימָן רכ"ו שֶׁאָמַר גַּם כֵּן, שֶׁטוֹב יוֹתֵר שֶׁהַתְּבוֹדוֹת יִהְיֶה מִחוּץ לְעִיר בְּמִקוֹם עֹשְׁבִים כַּנֶּ"ל כִּי הָעֹשְׁבִים גּוֹרְמִים שִׁיתְעוֹרֵר הַלֵּב (שָׁם, סִימָן קס"ג):

כט אָמַר צָרִיךְ כָּל אָדָם לְצַעֵק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִשְׂאֵל לְבוֹ אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, כְּאֵלוֹ הוּא בְּאַמְצַע הַיָּם תָּלוּי עַל חוּט הַשְּׁעָרָה וְרוּחַ סְעָרָה סוֹעֵר עַד לֵב הַשָּׁמַיִם עַד שֶׁאֵין יוֹדְעֵין מַה לַּעֲשׂוֹת וְכִמְעַט שֶׁאֵין פְּנֵאֵי אֶפְלוֹ לְצַעֵק אֲבָל בְּאַמֶּת בּוֹדְאֵי אֵין לוֹ עֲצָה לְמָנוּס כִּי אִם לִשְׂאֵל עַיִנָּיו וְלְבוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלְצַעֵק אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ וְכָךְ צָרִיכִין בְּכָל עֵת לְהַתְּבוֹדֵד וְלְצַעֵק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּי הָאָדָם בְּסִכְנָה גְּדוּלָּה מְאֹד בְּזֶה הָעוֹלָם כְּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ (שָׁם, סִימָן קי"ז):

ל פֶּעַם אַחַת עֲמַדְתִּי לְפָנָיו וְהוּא זָכְרוֹנוֹ לְבָרְכָהּ, הָיָה מְנַח עַל מַטָּתוֹ וְנִזְרְקוּ דְבוּרִים אֵלוֹ מִתּוֹךְ פִּיו הַקְּדוֹשׁ וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: דְּעַר עֵיקָר אֵיזוֹ [הָעֵקָר זֶה] מִכְּטָן שֶׁאֹל שׁוֹעֵתִי וְעַיִן בְּסִפְר "עֲלִים לְתַרוּפָּה", שֶׁמְבִיא שָׁם הַדְּבוּר הַזֶּה, וְכָתַב שָׁם בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: וְכָל אֶחָד נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּל כָּךְ, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ עָלְיוֹ לֹא נֶאֱמַר זֹאת, כְּאֵלוֹ

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

ה'תח ע"מ אומר מזהרני"ת זצ"ל "צדק מצוי מקוה שדף צהר מספרי רבנו יהיה תיקון רב"ל" ע"מ אומר "חק נתן ולא יעבור" יצא לאור ע"י הוצאת "נצחתי ונצחתי" שע"י ישיבת תיקון המידות ע"מ אומר

יֵרֵד יוֹתֵר מִבֶּטֶן שְׂאוֹל חֵם וְשָׁלוֹם, וּבָאֵלוּ אֵין בְּכַחוֹ לְצַעֲק עוֹד, וּבָאֵלוּ בְּבָר צַעֲק הַרְבֵּה מְאֹד וְאֵינוּ מוֹעִיל לוֹ, וְעוֹד דְּחִיּוֹת הַרְבֵּה בְּאֵלָה וּבְאֵלָה וּבְאֵמֶת לֹא בֵּן הוּא, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ הָאֵמֶת, שֶׁהוּא זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, כִּיֹּן בְּכָל דְּבָרָיו גַּם וְכוּ' (שם, סימן ש"ב):

לֹא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ הַנְּהַגוֹת מִיְחָדוֹת שְׂצָרִיךְ לְנַהֵג כְּפִי שְׂצָרִיךְ לְתַקֵּן מֵה שִׁפְגָם וּכְפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ אֲבָל הַהֲתַבּוֹדוֹת וְלִשְׁפֹךְ שִׁיחָתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וּבְלִשׁוֹן שְׂמֵד בָּרִים בּוֹ, זֶה הוּא הַנְּהַגָה כְּלִית שְׂמֵחִיב בְּזֶה כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו וְכֵן לְמוֹד שְׂלַחַן עָרוּךְ בְּכָל יוֹם זֶה הוּא גַּם כֵּן הַנְּהַגָה כְּלִית כַּנִּל (ועי'ן לְקַמֵּן סוּף אֹת נ"ט שְׂמֵבְאָר שֵׁם שְׂתִלוּיִים זֶה בְּזֶה) (שם, סימן קפ"ה):

לֵב אָמַר בּוֹדֵאֵי נִמְצָאִים כְּשָׂרִים אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵין לָהֶם הַתַּבּוֹדוֹת, אֲבָל אֲנִי קוֹרֵא אֹתָם מְבַהֲלִים וּמְבַלְבְּלִים (פְּלוּטִים) וּפְתָאִים כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ וְיִקְרְאוּ אֹתָם יְהִיוּ מְעַרְבִים וּמְבַלְבְּלִים אֲבָל מִי שְׂמֵתֵנִהּ בְּהַנְּהַגָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַתַּבּוֹדוֹת, יְהִיָּה דוֹמָה כְּמוֹ הָאָדָם אַחֵר הַשָּׁנָה שֶׁדַּעְתּוֹ נוֹחָה וּמִיִּשְׁבֶּת הֵיטֵב כֵּן יְהִיָּה דַּעְתּוֹ נוֹחָה וּמִיִּשְׁבֶּת עָלָיו בְּלִי מְהוּמָה וּבְלָבוֹל (שם, סימן רכ"ח):

לֵג רָאוּי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי שִׁיחֶיהָ לְבוֹ נִמְשָׁךְ כָּל כֶּף לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַד שְׂאֵפְלוֹ כְּשֶׁהוּא בֵּין אַנְשִׁים יִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתִשׁוּקָה גְּדוּלָה וּבְהַתְעוֹרְרוֹת נִמְרָץ וְיִשָּׂא יָדָיו וְלָבוֹ לְהַשֵּׁם וְיִצַּעֲק אֵלָיו לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָלֹת הַנְּפֶשׁ וּבְהַתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא, אֵל תַּעֲזִבֵנִי ה' אֱלֹקָי, וְהָרִים אֶז יָדָיו וְאָמַר הַפְּסוּק הַזֶּה בְּקוֹל נְעִים שֶׁל תְּחִנָּה וּנְעוּעִים לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ (שם, סימן ר"ל):

לֵד אָמַר הַחֲלוּק שְׂבִין לֵב נִשְׁבָּר לְמָרָה שְׂחָרָה כִּי לֵב נִשְׁבָּר הוּא כֶּף שְׂאֵפְלוֹ כְּשֶׁעוֹמֵד בֵּין הָעוֹלָם יַחֲזִיר פָּנָיו וְיֹאמַר, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ', וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה בְּעֶצְמָהּ בְּתוֹךְ כֶּף אָמַר רַבּוֹנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה,

בְּעֲצֻמוֹ רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּהַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלָא וּבְנִשְׂיַאת יָדַיִם
 בְּהַשְׁתַּוְּקוֹת נִמְרִץ כְּדַרְכּוֹ (שָׁם, סִימָן רל"א):

לֵה אָמַר לְמַשָּׁל, גְּבוֹר אֶחָד חָגַר מִתְּנָיו לְכַבֵּשׁ חוֹמָה חֲזָקָה
 וְאַחֲר־כֵּךְ כְּשֶׁבָא אֶל הַשַּׁעַר הָיָה אָרוּג עַל הַשַּׁעַר מִטּוֹה מְקוּרֵי
 עַכְבִּישׁ שְׁפָתָם אֶת הַשַּׁעַר וְכִי יֵשׁ שְׁטוֹת יוֹתֵר מִזֶּה שִׁיחֹזֵר
 מִמְּלַחְמָתוֹ מִחֲמַת הַסְּתִימָה שֶׁל הַקּוּרֵי עַכְבִּישׁ וְאַחֲר־כֵּךְ אָמַר
 הָעֶקֶר הוּא הַדְּבֹר שֶׁעַל־יְדֵי הַדְּבֹר יְכוּלִים לְכַבֵּשׁ הַכָּל וּלְנַצֵּחַ כָּל
 הַמְּלַחְמוֹת וְאָמַר אֶף־עַל־פִּי שִׁיכוּלִין לְהַתְּבוּדָד בַּמְּחֻשְׁבָה אֲבָל
 הָעֶקֶר הוּא הַדְּבֹר וּמִבְּאֵר הַנִּמְשָׁל מִמִּילָא לְעַנִּין מַה שֶׁקָּשָׁה עַל
 הָאָדָם לְדַבֵּר לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַה שֶׁבְּלָבוֹ, וְכָל זֶה מִחֲמַת בּוֹשָׁה
 וְכִבְדוֹת שָׁלוֹ, שְׂאִין לוֹ עֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה וּבְיָדָאֵי הוּא שְׁטוֹת גְּדוֹל, כִּי
 הֵלֵא הוּא רוֹצֵה לְכַבֵּשׁ בְּדְבֹרוֹ מְלַחְמָה חֲזָקָה שֶׁהוּא מְלַחְמָת הַיִּצָּר,
 וְעַכְשָׁו כְּשֶׁהוּא סָמוּךְ לְהַתְּחִיל לְדַבֵּר לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלְכַבֵּשׁ
 וְלִשְׁבֵר חוֹמוֹת וּלְפַתַח שְׁעָרִים עַל־יְדֵי הַדְּבֹר וּבְשִׁבִיל מְנִיעָה קָלָה
 מִחֲלִישוֹת דַּעְתּוֹ וְכִיּוֹצֵא יִמְנַע חֵם וְשָׁלוֹם, אֶת עֲצֻמוֹ מִלְּדַבֵּר הֵלֵא
 הַמְּנִיעָה הַזֹּאת נַחֲשֶׁבֶת לְסְתִימָה שֶׁל קוּרֵי עַכְבִּישׁ כְּנֶגֶד הַחוֹמוֹת
 שֶׁרוֹצֵה לְשִׁבֵר בְּדְבֹרוֹ וְאָמַר שְׁטוֹב שִׁיחִיָּה לְהָאָדָם הַתְּבוּדָדוֹת
 שְׁתֵּי שְׁעוֹת בַּיּוֹם שָׁעָה אַחַת שִׁילָךְ וַיִּשְׁתַּוְּקַק וַיִּכִּין עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר
 וַיַּעֲרֹךְ לָבוֹ לְכָךְ וְאַחֲר־כֵּךְ יְדַבֵּר שָׁעָה אַחַת (שָׁם, סִימָן רל"ב):

לוֹ אָמַר: עַל כָּל דְּבָר צְרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל, הֵינּוּ אִם בְּגָדוֹ קָרוֹעַ וְצָרִיךְ
 לְבָגֵד, יִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיתֵן לוֹ בְּגָד לְלִבָּשׁ וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה
 דְּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן עַל הַכָּל יִרְגִּיל עֲצֻמוֹ לְהַתְּפַלֵּל תָּמִיד לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַה שִׁיחֲסֵר לוֹ אֶף־עַל־פִּי שֶׁהָעֶקֶר לְהַתְּפַלֵּל עַל
 הָעֶקֶר, דִּהְיִינוּ עַל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַתְּקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
 אֶף־עַל־פִּי־כֵן גַּם עַל זֶה צְרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל וְאָמַר, מִי שֶׁאֵינוֹ מִתְּנַהֵג

זֶה נִתֵּן וְלֹא יַעֲבֹר

ה'תי אומר מזהרני"ת זצ"ל "צדק צני מקוה שדך צהד מספרי רבנו יהיה תיקון רב"ל" אומר זצ"ל "חק נתן ולא יעבור" יצא לאור ע"י הוצאת "נצחתי ואנצח" שע"י ישיבת תיקון המידות א

כָּךְ, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נֹתֵן לוֹ בְּגָדִים וּפְרָנְסָה וְהַצְטָרְכוֹת חַיּוּתוֹ אֲבָל כָּל חַיּוּתוֹ הוּא כְּמוֹ בְּהֵמָה שֹׁגֵם בֵּין הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נֹתֵן לָהּ לַחֲמָה וְכוּ' כִּי מֵאַחַר שֶׁאֵינּוּ מִמְּשִׁיךְ כָּל חַיּוּתוֹ עַל-יְדֵי תְּפִלָּה מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל כֵּן כָּל חַיּוּתוֹ הוּא כְּמוֹ חַיּוּת בְּהֵמָה מִמַּשׁ כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהִמְשִׁיךְ כָּל חַיּוּתוֹ וְהַצְטָרְכוֹתוֹ מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים דּוֹקָא וּפַעַם אַחַת אָמַר לְתַלְמִידוֹ מוֹרְנוּ הֲרַב רַבִּי נָתַן, זְכַר צְדִיק לְבִרְכָּהּ, עַל דְּבַר קָטָן וּפְחוּת מְאֹד שֶׁהָיָה קִצְתַּת מְכָרָח לוֹ הַתְּפִלָּתָה עַל זֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְעָמַד מִשְׁתוּמֵם, כִּי הָיָה הַדְּבָר לְפָלֵא בְּעֵינָיו לְהַתְּפַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל דְּבַר פְּחוּת כְּזֶה וְגַם כִּי לֹא הָיָה מְכָרָח בְּיוֹתֵר עָנָה וְאָמַר לוֹ (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה) אֵין זֶה כְּבוֹדֶךָ שֶׁתְּתַפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל דְּבַר קָטָן כְּזֶה וְהַכֵּלֵל שֶׁעַל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם צְרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ (שָׁם, סִימָן רל"ג):

לוֹ אָמַר לְעַנְיֵן הַתְּחִזְקוֹת בְּהַתְּבוֹדְדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ אֲפִלּוֹ אִם עוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים הֲרַבָּה וְנִדְמָה לוֹ שֶׁלֹּא פָּעַל עֲדִין בְּשִׁיחָתוֹ וְדַבּוּרָיו כְּלוּם אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִפֹּל מִזֶּה כָּלֵל כִּי בְּאַמַּת בּוֹדֵאי הַדְּבוּרִים עוֹשִׂים רָשָׁם, עַל דֶּרֶךְ מָשָׁל כְּמוֹ מַיִם הַיּוֹרְדִים עַל הָאֶבֶן, אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּדְמָה שֶׁאֵין לְהַמַּיִם כַּח כְּנֶגֶד הָאֶבֶן הַקְּשָׁה וְאֵין נִכְרַר רָשָׁם הַמַּיִם בְּהָאֶבֶן אֶף-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁהַמַּיִם יוֹרְדִים עַל הָאֶבֶן כְּמָה וְכְמָה זְמַנִּים רְצוּפִים הֵם עוֹשִׂים נֶקֶב בְּהָאֶבֶן כְּנֶרְאָה בְּחוּשׁ כְּמוֹ כֵּן אֲפִלּוֹ אִם לְבוֹ לֵב הָאֶבֶן וְאֵין נִכְרַר בּוֹ רָשָׁם דְּבוּרָיו וְתְּפִלָּתוֹ אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּרַבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִנָּקֵב לְבוֹ הָאֶבֶן עַל-יְדֵי שִׁיחָתוֹ וְדַבּוּרָיו כְּמוֹ אֲבָנִים שֶׁחָקוּ מַיִם כַּנֵּ"ל (שָׁם, סִימָן רל"ד):

לח אומר: ב"הודו" שאומרים בערב שבת קדם מנחה יכולין לשבר לבו מאוד ולפרש כל שיחתו שם כי שם מדבר מענין צרות הנפש ומענין צעקה על כל דבר (שם, סימן ע"ר):